

Forebyggelseskommissionen giver ikke kun en vurdering af fordele og ulemper ved f.eks. nedsat moms på frugt og grønt; vi får også disse fordele og ulemper sat i forhold til konsekvenserne af andre initiativer. Spørgsmålet er jo ikke alene, om nedsat moms på sunde fødevarer har en virkning. Det vigtigste spørgsmål er, hvordan vi bedst muligt opfylder vores ambitioner om at forbedre folkesundheden – ikke mindst hos den del af befolkningen, hvor behovet er størst. At der utvivlsomt er brug for mange forskellige initiativer er ikke ensbetydende med, at hvert enkelt forslag, der kunne tænkes at have en positiv effekt, bør gennemføres; også inden for folkesundhed må der prioriteres.

Fordomsfrit må vi gå efter den største effekt pr. investeret krone, og på den baggrund kan regeringen ikke tilslutte sig beslutningsforslagene. Jeg kan derimod notere mig, at regeringen og forslagsstillerne er helt enige om, at vi bør undersøge fordele og ulemper mere, inden vi eventuelt ændrer på afgifterne. Enhedslisten ønsker mere nøjagtige beregninger af afgiftsændringerens størrelse og placering for at sikre, at afgiftsændringerne får de ønskede virkninger. SF vil ikke binde regeringen på bestemte modeller, men vil give regeringen mandat til at finde andre løsninger, hvis de giver mere sundhed for pengene, er administrativt lettere eller har andre fordele.

Den såkaldte ATV-rapport, som begge forslag læner sig kraftigt op ad, anbefaler helt konkret også flere analyser inden en eventuel ændring af afgifterne. Det er jeg helt enig i, og derfor håber jeg også, at vi kan blive enige om at afvente Forebyggelseskommissionens anbefalinger.

Jeg vil så også gerne knytte nogle kommentarer til de mere konkrete dele af forslagene. Først og fremmest sætter vores EU-forpligtelser og EF-retten nogle rammer for indretningen af momssystemet. Momsen kan ganske enkelt ikke sættes længere ned end til 5 pct., og det er derfor ikke muligt helt at fjerne moms på sunde fødevarer. Desuden må virksomhedernes typiske momsbetalinger ikke blive negative, hvilket sandsynligvis vil betyde, at vi heller ikke kan få satsen helt ned på 5 pct. Det vil begrænse prisændringerne og dermed også sundhedseffekterne. Hvis vi skal differentiere moms i forhold til sundhed, er det også nødvendigt at have entydige og ret præcise afgrænsninger af, hvad der er sunde, og hvad der er usunde fødevarer.

Enhedslisten nævner, at man sådan skal opdele i sunde og usunde fødevarer efter det, der

benævnes som de »officielle« kostråd. Det synes jeg ikke umiddelbart lyder betryggende, entydigt eller præcist. Man kan f.eks. spørge sig selv om, i hvilket omfang fedt er usundt. Sundhedsstyrelsen anbefaler sødmælk til spædbørn, letmælk til småbørn og mini- eller skummetmælk til store børn.

Hvilken momssats eller afgiftssats er så den rigtige? Det skal vi tage stilling til i forhold til loven, skatter må nemlig kun udskrives i henhold til lovgivningen. Dertil kommer, at EF-retten kræver, at differentiering skal ske efter objektive, proportionelle og ikkekonkurrenceforvridende kriterier. Det er momssystemet ikke indrettet til.

Kl. 15:33

Det er dog min vurdering, at skal der gennemføres en ændring, ville det være lettere at administrere en momsnedsættelse på frugt og grønt. Lettere, men heller ikke helt uproblematisk, for der er nogle ting, vi skal tage med i betragtning. Hvor går grænsen for frugt og grønt? Hvis kartofter er frugt og grønt, hvad så med ris og pasta? Hvad med tørret frugt? Hvad med blandede produkter, frugtyoghurt eller grønsagstærter? Og skal den nedsatte sats så også gælde for take away-mad fra restauranter? Det er bare for at nævne nogle få af de spørgsmål, som bør afklares, inden man skrider til lovgivning. Og det er som nævnt en af de opgaver, som regeringen allerede har bedt Forebyggelseskommissionen om at forholde sig til. Vi har allerede afgifter på is, på chokolade, på sodavand og på slik, og det har så medført, at der er en ganske stor grænsehandel med de her varer, ikke mindst sodavand.

Af samme grund har regeringen netop ad to omgange sat afgiften ned og ikke op på sodavand. Det skyldes ikke et ønske om, at danskerne skal drikke flere sodavand. Det er ud fra en konstatering af, at det ikke hjælper at have en høj sodavandsafgift, hvis folk i stedet for køber sodavand i udlandet eller i kiosker, der ulovligt sælger sodavand uden afgift.

Det betyder naturligvis ikke, at man ikke skal gøre noget ved forbruget af usunde fødevarer. Man skal bare passe meget på med at gennemføre det med en afgiftsforhøjelse. Det kunne f.eks. være, at vi skulle kigge på tilgængeligheden af usunde fødevarer. I forhold til forslaget om nedsat moms på økologiske fødevarer vil jeg oplyse, at det vil være i lodret strid med EU-reglerne, da det forvrider konkurrencen.